



Inspiratiefiche

door Lotte Oers



De stam van de oude eik

Auteur: Isabelle Gielen

Illustrator: Marijn van der Wateren

Uitgever: Pelckmans

Jaar van uitgave: 2025

Over de makers

Isabelle Gielen (°1980) werkte als logopedist met kinderen met leer- en ontwikkelingsproblemen, maar legt zich sinds 2016 volledig toe op het schrijven van kinderboeken. Ze geeft ook vormingen over leren lezen en leesplezier. Haar eerste boek *Sep en Saar: de trein doet raar* schreef ze toen haar eigen kinderen leerden lezen, vanuit de ervaring dat het veel fijner was om met hen samen te lezen. Sindsdien schreef ze verschillende samenleesboeken, waarin beginnende lezers en voorlezers samen van een verhaal kunnen genieten. Rond het personage “aap” verschenen verschillende boeken en spelletjes die jonge kinderen laten kennismaken met letters en klanken.

Marijn van der Wateren (°1974, Haarlem) werkte lang als grafisch ontwerper. Illustratie werd meer en meer een vast onderdeel van haar grafisch bedrijf, tot ze in 2019, na een eervolle vermelding van een illustratiewedstrijd bij Lemniscaat, de volledige overstap naar illustrator maakte. Ze vindt het belangrijk dat een illustratie geen vertaling is van het geschreven woord maar juist een aanvulling. Ze wil ruimte vrijlaten voor de belevingswereld van de lezer, maar wil daar beeldend wel een richting aan geven of de lezer op weg helpen. Ze houdt van heldere kleuren, veel beweging en dynamiek in haar werk.

Korte inhoud

Mirte gaat met haar ouders en haar twee broers Jonas en Kobe op vakantie naar een huisje in het bos. Tijdens een schattenzoektocht in het bos vinden Mirte, Jonas en Kobe een magische, blauwe steen. Wanneer ze de steen aanraken worden ze ineens heel klein. Even klein als de Vroentjes, een sympathiek, groen volkje dat in een oude eik woont. Ze raken bevriend met de twee Vroentjes-prinsen Amir en Silas, en ontdekken dat de Vroentjes in voortdurende angst leven voor hun blauwe buurvolk, de Dauwsels, die hen bestoken met giftige pijlen. Terwijl ze het bestaan van de Vroentjes verborgen houden voor hun ouders, beslissen Mirte, Jonas en Kobe om hun nieuwe vrienden te helpen om de Dauwsels te verslaan.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.



De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

Boswezentjes

Laat de juryleden fantaseren over kleine wezentjes die in het bos wonen.

- Stel je voor, je maakt een boswandeling en ineens zie je iets kleins wegschieten achter een steen. Nieuwsgierig neem je een kijkje. Achter de steen zie je een klein wezentje... een mensje in miniformaat.
- Hoe zou zo'n wezentje eruit kunnen zien? Hoe groot is het precies? Welke kleren draagt het? Heeft het opvallende lichaamskenmerken?
- Beschrijf en/of teken jouw boswezentje.

Toon de juryleden de bijlage met de verschillende boswezentjes. Deze wezentjes komen uit verschillende boeken. Misschien zijn er juryleden die ze kennen? In *De stam van de oude eik* gaan we kennismaken met nog een ander volkje: "de Vroentjes". Hoe zij eruitzien, weten we nu nog niet.

Bekijk wel al samen de cover.

- Kan je hieruit al iets meer afleiden over het verhaal? Welke boom zie je? Wat zou dat blauwe vlekje in het midden zijn? En wat denk je van de drie figuren die je enkel van de achterkant ziet?
- Spreekt dit thema je aan? Heb je zin om het boek te lezen?

Samenlezen

Lees samen met de juryleden het begin van het verhaal voor. Jij leest de kleine letters, en telkens je aan een vetgedrukt stukje komt, laat je dit lezen door één van de juryleden.

- Het bijzondere aan dit boek is dat het een samenleesboek is. Je mag dit boek uiteraard helemaal alleen lezen, maar je kan het heel gemakkelijk samen met een (groot)ouder, oudere broer/zus, oppas... lezen. Zo heb je meteen iemand om mee te praten over het verhaal.
- Zou jij dit boek liefst samen of alleen lezen?

Je kan ook een berichtje sturen naar de ouders om hen aan te moedigen om het boek samen met hun kind te lezen. Zelfs kinderen die al vlot zelfstandig lezen, kunnen het gezellig vinden om dit boek knus samen te lezen.

Wijs de ouders op de laatste pagina's (p.154-160) waarin ze wat meer informatie over het samenlezen vinden.

2

TIJDENS HET LEZEN

Geef de juryleden volgende vragen mee tijdens het lezen. Je kan ze printen (zie bijlage) en vooraan in het boek steken. Juryleden kunnen op de achterkant eventueel antwoorden of opmerkingen schrijven.

- Wie is jouw favoriete personage?
- Welke kleuren vallen je vooral op in dit verhaal?
- Is er een stukje uit het verhaal waar je een film van zou kunnen maken?

3

NA HET LEZEN

Verhaal en personages

In bijlage vind je enkele grote afbeeldingen uit het boek. Print ze uit en schud ze door elkaar.

- Kan je de afbeeldingen in de juiste volgorde leggen? Reconstrueer samen het verhaal met behulp van de afbeeldingen. Wat gebeurde er allemaal?
- Wie zijn de belangrijkste personages?
 - Mirte en haar broers: kon je achterhalen wie ouder en wie jonger is? (Jonas is de oudste, Kobe de jongste) Hoe oud zou je hen schatten? Op wie van de drie lijkt jij het meest? Waarom?
 - Amir en Silas: stel dat jij kleiner werd, met wie zou jij bevriend raken?
 - Mama en papa: lijken ze een beetje op jouw ouders? Wat vond je herkenbaar en wat niet?
 - De koning, de koningin en de tovenaars van de Vroentjes: vind je hen een goede koning en koningin en een goede tovenaars?
- Wie was jouw favoriete personage?

Blauw- en groentinten

Bekijk de illustraties zelf.

- Hielpen de illustraties jou om het verhaal te hervertellen?
- Vind je dat de illustraties ook zonder de tekst een verhaal vertellen? Of heb je de tekst ook nodig? Kan de tekst dan misschien zonder de illustraties?
- Zag jij in de illustraties dingen die in de tekst niet stonden?
- Welke kleuren vallen je vooral op? Of: over welke kleuren gaat dit boek in de eerste plaats? (blauw en groen)
- Waar vind je deze kleuren terug in het verhaal? (de Vroentjes hebben groene ogen, haren en kleding. De Dauwsels zijn blauw, net als de steen waarmee Mirte en haar broers kleiner worden)

Bespreek met de juryleden de verschillende tinten groen en blauw die jullie zien.

- Ken je namen voor deze verschillende tinten? (bv. lichtgroen en donkergroen, maar ook grasgroen, olijfgroen, kakigroen...)
- Herinner je je nog welke tinten groen en blauw belangrijk waren voor het verhaal? (de lichtgevendende steentjes van de Vroentjes zijn “geelgroen” en de Dauwsels veranderen, wanneer ze in aanraking komen met de toverdrank van “donkerblauw” naar “hemelsblauw”)



Materiaal

- stenen
- verf: blauw en groen, maar ook zo veel mogelijk andere kleuren
- penselen en ander schildermateriaal

Laat de juryleden zelf een tint groen en/of blauw mengen die ze mooi vinden. Vertrek steeds van een hoeveelheid groene of blauwe verf en meng daar een paar druppels van één andere kleur onder. Wie tevreden is over de gemaakte kleur, mag er een steen mee schilderen: een persoonlijke verkleinsteen, net als de blauwe steen in het verhaal (je kan deze eventueel nadien gebruiken in de verfilmingsopdracht).

Thema: Zo klein worden als een kabouter

Kinderen die kleiner worden en in een put in de grond vallen, doet dat de juryleden ergens aan denken? Al in 1865 verscheen een verhaal waarin dit gebeurde: *Alice in Wonderland*, van Lewis Carroll. Bekijk samen enkele fragmenten uit de Disney-film uit 1951 (https://www.youtube.com/watch?v=VMst1xh1Hgg&list=PL5xDaGVqF_IzQD1RxZtX0fYNIHCX1T-C8&index=7 filmpjes 4 tem 6) of lees de overeenkomstige passage voor uit het oorspronkelijke boek.

- Wat zijn de overeenkomsten tussen wat Mirte en Alice overkomt? (ze vallen beiden in een put/hol, ze worden onverwacht veel kleiner, ze ontmoeten daar fantasievolle wezens)
- Wat zijn de verschillen tussen beide verhalen? (gewone put-lange tunnel met absurde voorwerpen, kabouterfolkje-konijn, blauwe steen-drankje)

Er zijn nog meer voorbeelden van verhalen waarin kinderen kleiner worden en dicht bij de grond een heel nieuwe wereld ontdekken:

- De film *Epic* uit 2013: https://www.youtube.com/watch?v=_KqNCnd8AN4
- *Arthur en de Minimoys*, een boek van Luc Besson uit 2002, dat verfilmd werd in 2006: <https://www.youtube.com/watch?v=xlzKgO3C6Z8>
- *Wiplala*, een boek van Annie M.G. Schmidt uit 1957, dat verfilmd werd in 2014: <https://www.youtube.com/watch?v=pyd1MhmfFpc>

Mensen die plotseling zo klein worden als een kabouter, het is een thema dat in verschillende verhalen terugkomt.

- Stel je voor dat jij ineens heel klein zou worden. Wat zou er allemaal veranderen? (je moet ver lopen om een korte afstand af te leggen, gewone voorwerpen worden hindernissen, je moet opletten om niet verpletterd te worden, etc.)
- Waarom zou dit een interessant thema zijn voor schrijvers? (je kan er een spannend verhaal over schrijven, want de wereld wordt ineens een pak gevaarlijker, je kan een hele fantasiewereld met kleine wezens uitvinden...)
- Spreekt dit thema jou als lezer aan?

Moedig de juryleden aan om hun eigen kleiner-worden verhaal te verzinnen en op te schrijven of te tekenen. Je kan het blad in bijlage gebruiken om dit te begeleiden. Op de voorkant staan enkele richtvragen die ze eerst beantwoorden om richting te geven aan hun verhaal, daarna kunnen ze op de achterkant vrij schrijven of tekenen.

Verfilmen

We zagen dat gelijkaardige verhalen in het verleden vaak verfilmd werden.

- Zou je van dit boek ook een film kunnen maken?

We oefenen even met de scène waarin Mirte en haar broers voor de eerste keer kleiner worden.



Materiaal

- blauwe steen (eventueel meerdere)

Laat de juryleden zien dat je een blauwe steen meebracht. Laat hen één voor één de steen aanraken. Wanneer ze dat doen, beelden ze zich in dat ze plots kleiner worden.

- Hoe beeld je met je lichaam uit dat je plots kleiner wordt?
- Hoe voel je je? Hoe ga je die emotie uitbeelden?

Lees p.18-19 voor, dit is het stukje waarin Mirte, Jonas en Kobe de steen aanraken en kleiner worden.

Verdeel de juryleden in groepjes van drie. Laat hen de rollen verdelen en het stukje even inoefenen. Behalve de blauwe steen gebruiken ze geen attributen of decor. Na het oefenen tonen de groepjes hun scène aan elkaar. Zijn er gelijkenissen tussen de verschillende groepjes en de manier waarop ze de scène verbeelden? Zijn er verschillen?

Wanneer de juryleden enthousiast zijn, kan je samen het volgende hoofdstuk bekijken en hen laten verder spelen. Of gebruik de stukken die ze tijdens het lezen zelf tegenkwamen.

Voorlezen

Bespreek met de juryleden de vorm van het boek, het is immers bedoeld als samenleesboek.

- Hoe heb jij het boek gelezen? Samen of met iemand anders?

- Als je alles zelf gelezen hebt: wat vond je ervan dat de tekst in twee verschillende lettertypes geschreven was?
- Lees jij meestal zelf? Of is er iemand die nog (vaak) aan jou voorleest?
- Hou je ervan om voorgelezen te worden?
- Wat is voor jou het verschil tussen zelf lezen en voorlezen?
- Lees jij soms zelf aan iemand voor?

Lees samen een stukje voor. Suggestie: p.113-114 (t.e.m. “Het leger trekt verder op”) bevat veel vetgedrukte tekst, is spannend, en leent zich tot een vervolgggesprek over strijden/geweld (zie hieronder).

Bespreek eerst met de juryleden waarop je kan letten bij het voorlezen: snelheid, pauzes, intonatie, inleving, oogcontact... Let op: voorlezen is geen toneelspelen! Je kan ook samen naar de voorleestips van Jacques Vriens kijken: <https://www.youtube.com/watch?v=1n57wD1kXJQ> (vanaf 1:04 als jij zelf het stukje tekst kiest).

Verdeel de tekst in stukjes en wijs elk jurylid een stukje tekst toe. Laat de juryleden hun stukje eerst even inoefenen. Daarna ga je in de juiste volgorde in een kring zitten, en lees je elkaar samen de hele tekst voor.

Bespreek na:

- Geef een ander een compliment: benoem wat een ander heel goed deed bij het voorlezen.
- Wat vond je zelf eventueel moeilijk?

Strijden met/zonder geweld

De Vroentjes zijn in strijd met de Dauwsels. Het komt uiteindelijk tot een gevecht tussen beide volkjes, waarbij Mirte, Jonas en Kobe meevechten aan de kant van de Vroentjes.

- Bespreek de voorbereidingen van de kinderen voor het gevecht (de putten, waterpistolen, schuilplaatsen...). In welke mate houden ze er rekening mee dat de Dauwsels gewond kunnen raken? Willen ze de Dauwsels pijn doen of net niet?
- Vond je het een gewelddadige strijd? Waarom wel/niet?
- Hoe zou jij het aangepakt hebben? Vind je het logisch dat er sowieso gevochten werd, of zou jij geprobeerd hebben een gevecht te vermijden?
- Uiteindelijk blijkt dat de toverdrank een positief effect heeft op het karakter van de Dauwsels en raakt de strijd zo opgelost op een manier die verder geweld voorkomt. Dit was een redelijk onverwacht effect... Stel je eens voor dat dit niet het geval was geweest? Was er een andere, geweldloze oplossing mogelijk geweest?

Voor de laatste vraag kan je de juryleden in groepjes verdelen en elk groepje een alternatieve oplossing laten bedenken. Vergelijk en bespreek nadien de verschillende oplossingen.

Waardering

Door het naspelen van een scène en/of door voor te lezen leefden de juryleden zich in in het verhaal. Natuurlijk proberen auteur en illustrator ervoor te zorgen dat je je als lezer zo goed mogelijk kan inleven in het boek.

- Zijn ze hierin geslaagd? Kon jij je inleven in het verhaal?
- Wat hielp jou het meest om je in te leven: de tekst of de illustraties?
- Waren er tijdens het lezen momenten waarbij je echt de spanning voelde of waarbij je hardop moest lachen om iets? Wanneer was dat? Wat zorgde ervoor dat je zo meegesleept werd?
- Zou jij naar de film gaan kijken als dit boek verfilmd werd?
- Zou jij dit boek aanraden aan iemand anders? Wat zou je aan die persoon vertellen?
- In november verschijnt een tweede boek over de Vroentjes: *De kracht van de blauwe steen*. Dit gaat over het menskind Maarten, dat in het eerste boek al genoemd wordt, en de jonge Vroentjes Arvin, Kella en Pepijn. Zou je dit boek ook willen lezen?

4 VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Kom binnen!: theaterlezen over thuis / Ineke Kraijo, Marlies Verhelst en Marja Meijer (ill.) (Gottmer, 2023) – Voorlezen
<https://www.boekenzoeker.be/kom-binnen-theaterlezen-over-thuis>
- Wiplala / Annie M.G. Schmidt en Philip Hopman (ill.) (Querido, 2015) – Kleiner worden
<https://www.boekenzoeker.be/wiplala>
- Alice in Wonderland / Lewis Carroll en Floor Rieder (ill.) (Gottmer, 2014) – Kleiner worden
<https://www.boekenzoeker.be/de-avonturen-van-alice-wonderland-de-avonturen-van-alice-spiegelland>
- De Gorgels / Jochem Myjer en Rick de Haas (ill.) (Leopold, 2015) – Kleine wezentjes
<https://www.boekenzoeker.be/de-gorgels>

Andere boeken van Isabelle Gielen vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Isabelle%20Gielen>.

Andere boeken van Marijn van der Wateren vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Marijn%20van%20der%20Wateren>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de makers':

- <https://www.isabellegielen.com/over-mij/>
- <https://www.marijnvwateren.nl/marijn/>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Lezen – Vlot en vloeiend lezen -1.1.3: De leerlingen kunnen teksten accuraat, met gepast tempo en met intonatie lezen.
- Nederlands – Literatuur – Interactie met literatuur - 1.5.1: De leerlingen kennen personage, hoofdpersonage, thema.
- Muzische vorming – Beeld – Bouwstenen – 6.3.4: De leerlingen kunnen kleurnuance en contrast aanbrengen met behulp van primaire en secundaire kleuren.
Muzische vorming – Drama – Bouwstenen – 6.4.2: De leerlingen kunnen zich inleven in een personage en de rol vasthouden.
- Attitudes – Leerondersteunende vaardigheden – Veiligheid – 9.3.1: De leerlingen kunnen onenigheid oplossen zonder fysiek geweld.



Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Lotte Oers, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1



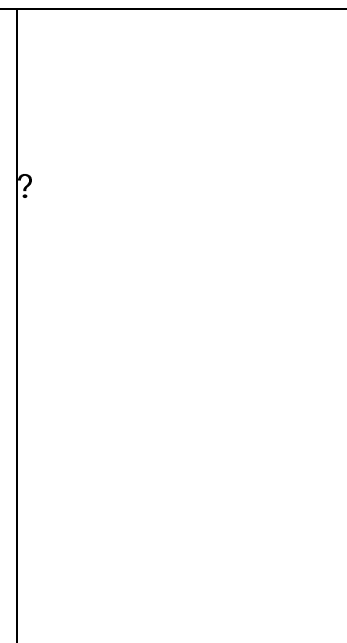
David de kabouter



De Gorgels



De Minimoy



De Vroentjes

BIJLAGE 2



HET KLEINER-WORDEN VERHAAL

VAN

Dit moet ik doen om kleiner te worden:

.....

.....

Zo klein word ik:

.....

.....

Hier speelt mijn verhaal zich af:

.....

.....

Deze wezens ontmoet ik:

.....

.....

.....

Dit moet ik doen om weer groter te worden:

.....

.....

Ik schrijf of teken mijn verhaal:



BIJLAGE 3



VRAGEN TIJDENS HET LEZEN

- Wie is jouw favoriete personage?
- Welke kleuren vallen je vooral op in dit verhaal?
- Is er een stukje uit het verhaal waar je een film van zou kunnen maken?



VRAGEN TIJDENS HET LEZEN

- Wie is jouw favoriete personage?
- Welke kleuren vallen je vooral op in dit verhaal?
- Is er een stukje uit het verhaal waar je een film van zou kunnen maken?



VRAGEN TIJDENS HET LEZEN

- Wie is jouw favoriete personage?
- Welke kleuren vallen je vooral op in dit verhaal?
- Is er een stukje uit het verhaal waar je een film van zou kunnen maken?



VRAGEN TIJDENS HET LEZEN

- Wie is jouw favoriete personage??
- Welke kleuren vallen je vooral op in dit verhaal?
- Is er een stukje uit het verhaal waar je een film van zou kunnen maken?

BIJLAGE 4



